

Μητροπολίτης Πειραιώς: Η συγχώρεση είναι μια διαδικασία βαθιάς πνευματικής αλλαγής

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς](#)

Η συγχώρεση είναι μια διαδικασία βαθιάς πνευματικής αλλαγής. Αυτά είπε μεταξύ άλλων στην Ποιμαντορική Εγκύκλιό του ο Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφείμ επί τη Ενάρξει της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

“Ο άνθρωπος σήμερα απόλυτα και δογματικά υποστηρίζει πως αλήθεια είναι ό,τι επιθυμεί. Και προχωρώντας ένα βήμα παρακάτω αισθάνεται πως έχει το δικαίωμα να επιβάλλει την επιθυμία του ως αλήθεια και στους άλλους. Ο άνθρωπος σήμερα δεν νοιάζεται για την αλήθεια, προσδοκά μόνο την εύκολη εκπλήρωση κάθε του επιθυμίας. Γι’ αυτό και εχθρεύεται κάθε συζήτηση περί σωστού και λάθους. Θεωρεί τον εαυτό του υπέρ άνω κάθε κριτικής και κάθε ηθικής”,

τόνισε.

“Το έργο των πιστών στην εποχή μας μοιάζει με εκείνο των προσκυνητών που ανεβαίνουν στο Άγιον Όρος με διάθεση να περπατήσουν τα παλαιά μονοπάτια για να φτάσουν στις Ιερές Μονές, τις Σκήτες και τους υπόλοιπους ασκητικούς τόπους. Δυστυχώς όμως, επειδή οι άνθρωποι έχουμε ξεχάσει να περπατούμε, τα μονοπάτια αυτά έχουν κλείσει από την πυκνή βλάστηση. Μα εκείνοι που έχουν πάρει απόφαση να διαβούν τους δύσβατους δρόμους που οδηγούν στα Ιερά και τα Αγιασμένα, αναζητούν την πορεία, εισέρχονται μέσα στα βάτα, πληγώνονται συχνά, έρχονται μπροστά σε αδιέξοδα, μα επιμένουν και προσπαθούν”, υπογράμμισε.

“Για να αλλάξει κάποιος τους τρόπους του πρέπει να ενεργοποιήσει μία δύναμη της ψυχής που ο Θεός του έχει δωρίσει: **την θέληση**. Πρέπει να επιθυμείς πολύ να αλλάξεις για να τα βάλεις με **τους εθισμούς της αμαρτίας**. Εδώ βρίσκεται μια μεγάλη δυσκολία. Στον πολιτισμό μας έχουμε ταυτίσει τη θέληση με την επίτευξη ατομικών επιδιώξεων. Οι Πατέρες γνωρίζουν αυτή την εργαλειοποίηση της επιθυμίας και μιλούν περί του «ιδίου θελήματος» το οποίο πρέπει να εκκοπεί. Τούτο πρέπει να συμβεί ώστε ο άνθρωπος να μπορεί να χρησιμοποιήσει τη θέληση για το σκοπό που έχει από το Θεό δοθεί κι όχι για να εξαφανιστεί. Δεν καταδικάζει η Εκκλησία την θέληση, αφού μόνο με τη θέληση ο άνθρωπος μπορεί να μετανοήσει και να ανοιχθεί στην αλήθεια. Μόνο όταν θέλουμε την αρετή, μόνο όταν θέλουμε το αγαθό, μόνο όταν θέλουμε την προσευχή, μόνο όταν θέλουμε την κοινωνία με τον Θεό, μόνο τότε έχουμε σωτηρία. Πορευόμαστε λοιπόν στο δρόμο της μετανοίας όταν αγωνιζόμαστε να στρέψουμε το θέλημά μας προς το θέλημα του Θεού. Όταν τα δύο αυτά θελήματα ενωθούν, το θείο και το ανθρώπινο, τότε ο άνθρωπος γίνεται αληθινά ελεύθερος, αφού δεν είναι δούλος κανενός πάθους”, είπε χαρακτηριστικά.

Παρακάτω ολόκληρη η εγκύκλιος του Μητροπολίτη Πειραιώς:

Τέκνα μου αγαπητὰ καὶ περιπόθητα,

Πέρασαν ἤδη τρεῖς ἐβδομάδες ἀπὸ τότε ποὺ στὶς Ἐκκλησιές μας ἄνοιξε τὸ βιβλίο τοῦ Τριωδίου γιὰ νὰ πληρωθεῖ ἡ ψυχὴ μας μὲ ποίηση, μὲ κατάνυξη, μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὸ μέγεθος τῆς θείας εὐσπλαχνίας, γιὰ τὸ ἀνεξάντλητο τῆς θείας ἀγάπης.

Τότε ἦταν ποὺ πρωτοακούσαμε ἀπὸ τοὺς καλοὺς μας ψάλτες τὸν ὕμνο:

«Τῆς μετανοίας ἄνοιξόν μοι πύλας Ζωοδότα,

ὀρθρίζει γὰρ τὸ πνεῦμά μου, πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου,

ναὸν φέρον τοῦ σώματος, ὅλον ἐσπιλωμένον,

ἀλλ' ὡς οἰκτίρμων κάθαρον, εὐσπλάγχνῳ σου ἐλέει».

Σήμερα, τὸ αἶτημα αὐτὸ τοῦ ὕμνου εἰσακούεται. Στεκόμαστε ἐνώπιον τῶν ἀνοιγμένων θυρῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἕτοιμοι νὰ εἰσέλθουμε ἐντὸς τοῦ τόπου τῆς μετανοίας. Κουβαλοῦμε τὸ σπιλωμένο μας σῶμα, μὰ καὶ τὴν πονεμένη μας ψυχὴ στὸν Ἅγιο Ναὸ τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ βροῦμε καθαρμὸ καὶ ἀνάπαυση, θεραπεία καὶ παρηγορία. Ἐρχόμαστε νὰ συναντηθοῦμε μὲ τὴν μετάνοια, νὰ τὴν διδαχθοῦμε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ τὴν ἀποδεχθοῦμε ὡς τρόπο ζωῆς καὶ νὰ τὴν κομίσουμε στὸν κόσμον ποὺ μοιάζει παντελῶς νὰ τὴν ἀγνοεῖ.

Κι εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος δυσκολεύεται πολὺ νὰ κατανοήσῃ τὸ τί εἶναι ἡ μετάνοια. Ἀκοῦμε συχνὰ ἄτομα ἐπιφανῆ τοῦ κόσμου τούτου νὰ δίνουν συνεντεύξεις πρὸς τὰ τέλη τοῦ βίου τους καὶ νὰ διαλαλοῦν πὼς δὲν μετανιώνουν γιὰ τίποτα ἀπὸ ὅσα ἔπραξαν στὴ ζωὴ τους· πὼς ἂν τοὺς δινόταν μιὰ δεύτερη εὐκαιρία νὰ ξεκινήσουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δὲν θὰ ἄλλαζαν τίποτα. Κι ἀναρωτιέται κανεὶς: μὰ τοῦτος ὁ ἄνθρωπος δὲν πλήγωσε ποτὲ κάποιον, δὲν ἀδίκησε ποτὲ κανέναν, δὲν ἔκανε ποτὲ λάθη, δὲν ἀστόχησε σὲ τίποτα;

Εἶναι ἐντυπωσιακὸ πὼς ὁ ἄνθρωπος σήμερα πιστεύει ὅσο ποτὲ ἄλλοτε στὸ ἀλάθητο καὶ στὴν παντοδυναμία. Τί κι ἂν ἐξεγέρθηκε ἔναντιον τοῦ ἀλαθήτου τῆς Ἐκκλησίας, εἰδικὰ στὴ Δύση. Τί κι ἂν κατήγγειλε ὡς καταπιεστικὴ τὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, ἐδῶ καὶ κάμποσους αἰῶνες. Ὁ ἄνθρωπος στοὺς χρόνους τῆς μετανεωτερικότητος προσκυνᾷ καὶ ὑποτάσσεται χωρὶς ἐνδοιασμοὺς στὸ ἀλάθητο καὶ τὴν παντοδυναμία τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ὁ ἄνθρωπος σήμερα ἀπόλυτα καὶ δογματικὰ ὑποστηρίζει πὼς ἀλήθεια εἶναι ὅ,τι ἐπιθυμεῖ. Καὶ προχωρώντας ἓνα βῆμα παρακάτω αἰσθάνεται πὼς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἐπιθυμία του ὡς ἀλήθεια καὶ στοὺς ἄλλους.

Ὁ ἄνθρωπος σήμερα δὲν νοιάζεται γιὰ τὴν ἀλήθεια, προσδοκᾷ μόνο τὴν εὐκόλῃ ἐκπλήρωση κάθε του ἐπιθυμίας. Γι' αὐτὸ καὶ ἐχθρεύεται κάθε συζήτηση περὶ σωστοῦ καὶ λάθους. Θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του ὑπὲρ ἅνω κάθε κριτικῆς καὶ κάθε ἠθικῆς.

Ὁ ἄνθρωπος σήμερα ἀναζητᾷ μανιωδῶς τὴν ἱκανοποίηση καὶ τὴν ἡδονή, μὰ καταντᾷ ἀνικανοποίητος καὶ καταθλιπτικός, ἀνήμερος νὰ σταθεῖ μπροστὰ σὲ μιὰ ἀληθινὴ χαρά, ἀνίκανος νὰ εὐχαριστηθεῖ αὐτὰ ποὺ ἀληθινὰ ἡ ζωὴ τοῦ προσφέρει.

Τοῦτο εἶναι μὲ δυὸ λόγια τὸ ἀνθρώπινο τραῦμα τῶν ἡμερῶν μας. Κι εἶναι πληγὴ μεγάλη ποὺ μᾶς πονᾷ καὶ μᾶς φοβίζει ὅλους. Γιατὶ τὰ τραύματα αὐτὰ τῆς ἀνθρώπινης φύσεως ἐπιδροῦν σὲ κάθε πρόσωπο, ἀκόμα καὶ σὲ ἐμᾶς τοὺς χριστιανούς. Κι εἶναι μεγάλος ὁ κίνδυνος γιὰ τὸν καθένα νὰ ἀπωλέσει τὴ σχέση μὲ τὸν ἑαυτό του, τὸν συνάνθρωπό του, καὶ τελικὰ μὲ τὸν ἴδιο τὸ Θεό.

Ἐρχεται ὅμως ἡ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστὴ νὰ μᾶς θυμίσει πῶς ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ νὰ γιατρέψει κάθε πληγὴ καὶ κάθε νόσο μὲ τὸ φάρμακο τῆς μετανοίας. Κι αὐτὸ τελικὰ εἶναι τὸ χρέος ποὺ ἔχουμε οἱ χριστιανοὶ σὲ τοῦτο τὸν ταλαίπωρο κόσμο: νὰ διαβοῦμε τὸ δρόμο τῆς μετανοίας καὶ νὰ φανερώσουμε πῶς εἶναι βατὸς καὶ προσβάσιμος σὲ ὅποιον τὸ ἐπιθυμεῖ.

Τὸ ἔργο τῶν πιστῶν στὴν ἐποχὴ μας μοιάζει μὲ ἐκεῖνο τῶν προσκυνητῶν ποὺ ἀνεβαίνουν στὸ Ἅγιον Ὄρος μὲ διάθεση νὰ περπατήσουν τὰ παλαιὰ μονοπάτια γιὰ νὰ φτάσουν στὶς Ἱερὲς Μονές, τὶς Σκήτες καὶ τοὺς ὑπόλοιπους ἀσκητικούς τόπους. Δυστυχῶς ὅμως, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι ἔχουμε ξεχάσει νὰ περπατοῦμε, τὰ μονοπάτια αὐτὰ ἔχουν κλείσει ἀπὸ τὴν πυκνὴ βλάστηση. Μὰ ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν πάρει ἀπόφαση νὰ διαβοῦν τοὺς δύσβατους δρόμους ποὺ ὁδηγοῦν στὰ Ἱερὰ καὶ τὰ Ἀγιασμένα, ἀναζητοῦν τὴν πορεία, εἰσέρχονται μέσα στὰ βᾶτα, πληγώνονται συχνά, ἔρχονται μπροστὰ σὲ ἀδιέξοδα, μὰ ἐπιμένουν καὶ προσπαθοῦν. Κι ὁ ἀγώνας αὐτὸς δίνει νόημα καὶ βάθος στὸ προσκύνημά τους. Καὶ μὲ τὸ κόπο τους ἐπιτυγχάνεται κάτι ἐπίσης θαυμαστό. Ἐπειδὴ τὸ μονοπάτι «πατιέται» οἱ ἐπόμενοι προσκυνητὲς ποὺ θὰ θελήσουν νὰ τὸ ἀκολουθήσουν θὰ τὸ βροῦν ἀνοιγμένο καὶ προσβάσιμο.

Κάπως ἔτσι κι ἐμεῖς, ἂς ξεκινήσουμε νὰ πορευόμαστε στὸ δρόμο τῆς μετανοίας, παρ' ὅτι εἶναι τραχὺς καὶ δύσβατος, γιατί μεγάλη εὐλογία θὰ ἔχουμε στὸ τέλος τῆς πορείας μας, ἀλλὰ καὶ γιατί πολὺ θὰ ὠφελήσουμε τοὺς ἀδελφούς μας ποὺ δὲν γνωρίζουν καὶ δὲν ὑποψιάζονται πῶς ὑπάρχει ὁδὸς σωτηρίας, πῶς ὑπάρχει κι ἓνας ἄλλος τρόπος νὰ ζεῖς, νὰ σκέφτεσαι καὶ νὰ αἰσθάνεσαι.

Τὸ πρῶτο βῆμα στὴν ὁδὸ τῆς μετανοίας εἶναι νὰ συνειδητοποιήσουμε πῶς δὲν ἔχουμε κανένα ἀλάθητο· νὰ βροῦμε τὴ δύναμη καὶ τὴν εἰλικρίνεια νὰ ἀναγνωρίσουμε τὰ σφάλματά μας, νὰ ἀποδεχθοῦμε τελικὰ τὴν ἁμαρτία μας. Σίγουρα τοῦτο δὲν εἶναι εὐκόλο, μιᾶς καὶ μόνο ἡ λέξη ἁμαρτία στὶς μέρες μας εἶναι ἱκανὴ νὰ προκαλέσει μεγάλη δυσφορία. Αἰσθανόμαστε πῶς ἡ ἁμαρτία μᾶς κρίνει καὶ μᾶς καταδικάζει. Μὰ στὴν Ἐκκλησία ἡ ἁμαρτία δὲν νοεῖται ὡς καταγγελία ἢ καταδίκη, ἀλλὰ ὡς ἐπικίνδυνη ἀσθένεια ποὺ νεκρώνει πνευματικὰ

τὸν ἄνθρωπο καὶ χρήζει ἄμεσης ἀντιμετώπισης.

Ὅταν σταθοῦμε ἐνώπιον τῆς ἁμαρτίας μας, εἶναι ἀλήθεια πὼς κλονίζεται ἡ ψευδαίσθηση τῆς τελειότητάς μας, γκρεμίζεται τὸ εἶδωλο τοῦ ἑαυτοῦ μας ποὺ ἔχουμε στήσει ἐντός μας. Φέρει πόνο αὐτὴ ἡ συνειδητοποίηση καὶ πολὺ συχνὰ αἰσθήματα μεγάλης ἀνασφάλειας μὰ καὶ βασανιστικῆς ἐνοχῆς. Ἄν ὅμως ἀντέξουμε αὐτὰ τὰ ἔντονα συναισθήματα θὰ ἀντικρίσουμε τὸν ἑαυτό μας ὅπως ἀληθινὰ εἶναι. Ἴσως νὰ μὴν μᾶς ἀρέσει τοῦτη ἡ εἰκόνα. Ὅμως μόνο ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς ὀψης τῆς ψυχῆς μας θὰ μπορέσουμε νὰ τὴν ὁμορφύνουμε. Μόνο ἂν ἀντικρύσουμε τὶς ψυχικὲς μας πληγὲς θὰ μπορέσουμε νὰ ἀναζητήσουμε τὴν κατάλληλη θεραπεία ποὺ θὰ μᾶς ἀποκαταστήσει στὴν υἰγια.

Τὸ δεῦτερο βῆμα στὴν ὁδὸ τῆς μετανοίας εἶναι ἡ ἀπόφαση νὰ ἀλλάξουμε τὸν τρόπο μας. Τοῦτο εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολο γιατί οἱ τρόποι τοῦ κάθε ἀνθρώπου δομοῦνται μέσα στὸ χρόνο μὲ τὴν ἐπανάληψη καὶ τὴ συνήθεια. Ἔτσι κι οἱ ἁμαρτίες ἀποτελοῦν τρόπους ποὺ ἔχουν παγιωθεῖ μέσα στὴ ζωὴ. Συνήθειες κακὲς ποὺ ἀποκρυσταλλώνονται καὶ γίνονται πάθη, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν τεράστια ἐπίδραση πάνω μας.

Γιὰ νὰ ἀλλάξει κάποιος τοὺς τρόπους του πρέπει νὰ ἐνεργοποιήσει μίαν δύναμη τῆς ψυχῆς ποὺ ὁ Θεὸς τοῦ ἔχει δωρίσει: τὴν θέληση. Πρέπει νὰ ἐπιθυμεῖς πολὺ νὰ ἀλλάξεις γιὰ νὰ τὰ βάλεις μὲ τοὺς ἐθισμοὺς τῆς ἁμαρτίας. Ἐδῶ βρίσκεται μιὰ μεγάλη δυσκολία. Στὸν πολιτισμὸ μας ἔχουμε ταυτίσει τὴ θέληση μὲ τὴν ἐπίτευξη ἀτομικῶν ἐπιδιώξεων. Οἱ Πατέρες γνωρίζουν αὐτὴ τὴν ἐργαλειοποίηση τῆς ἐπιθυμίας καὶ μιλοῦν περὶ τοῦ «ἰδίου θελήματος» τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ἐκκοπεῖ. Τοῦτο πρέπει νὰ συμβεῖ ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσει τὴ θέληση γιὰ τὸ σκοπὸ ποὺ ἔχει ἀπὸ τὸ Θεὸ δοθεῖ κι ὄχι γιὰ νὰ ἐξαφανιστεῖ. Δὲν καταδικάζει ἡ Ἐκκλησία τὴν θέληση, ἀφοῦ μόνο μὲ τὴ θέληση ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ μετανόησει καὶ νὰ ἀνοιχθεῖ στὴν ἀλήθεια. Μόνο ὅταν θέλουμε τὴν ἀρετὴ, μόνο ὅταν θέλουμε τὸ ἀγαθόν, μόνο ὅταν θέλουμε τὴν προσευχή, μόνο ὅταν θέλουμε τὴν κοινωνία μὲ τὸν Θεόν, μόνο τότε ἔχουμε σωτηρία. Πορευόμαστε λοιπὸν στὸ δρόμο τῆς μετανοίας ὅταν ἀγωνιζόμαστε νὰ στρέψουμε τὸ θέλημά μας πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν τὰ δύο αὐτὰ θελήματα ἐνωθοῦν, τὸ θεῖο καὶ τὸ ἀνθρώπινο, τότε ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἀληθινὰ ἐλεύθερος, ἀφοῦ δὲν εἶναι δοῦλος κανενὸς πάθους.

Τὸ τρίτο βῆμα στὴν ὁδὸ τῆς μετανοίας εἶναι νὰ ἀναζητήσουμε τὴ συγχώρεση. Ἡ συγχώρεση εἶναι ἓνας δρόμος διπλῆς κατεύθυνσης. Ἐγὼ καλοῦμαι νὰ συγχωρήσω ἐκείνους ποὺ μὲ ἔχουν βλάψει ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀναζητῶ τὴ συγχώρεση στὰ πρόσωπα ἐκείνων ποὺ ἐγὼ ἔχω ἀδικήσει. Ἡ συγχώρεση ἔχει πάντα αὐτὸ τὸ στοιχεῖο τῆς διαλογικότητος. Συγχωρῶ καὶ συγχωροῦμαι.

Ἡ συγχώρεση εἶναι μιὰ διαδικασία βαθιᾶς πνευματικῆς ἀλλαγῆς. Σημαίνει πὼς κάνω τόπο στὴ ψυχὴ μου νὰ χωρέσουν κι ἄλλοι, νὰ χωρέσει καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Δημιουργῶ μιὰ εὐρυχωρία ἢ ὁποῖα μοῦ ἐπιτρέπει νὰ μὴ ζῶ στενάχωρα καὶ πιεσμένα. Ἐνας λόγος που οἱ ἄνθρωποι ἁμαρτάνουμε εἶναι γιατί πιστεύουμε πὼς οἱ ἐπιφανειακὲς χαρὲς καὶ ἡδονὲς ποὺ θὰ πάρουμε θὰ μᾶς ξεκουράσουν ἀπὸ τὴ στεναχώρια που ζοῦμε. Ὅμως συμβαίνει τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετο. Βάζοντας στὴ ψυχὴ μας ἁμαρτία γεμίζει ἐκεῖνη καὶ ἀσφυκτιᾷ. Γι' αὐτὸ οἱ Πατέρες μᾶς λένε πὼς ἡ ψυχὴ πρέπει νὰ νοεῖται ὡς χῶρος, σὰν ἓνα δωμάτιο στὸ ὁποῖο τοποθετεῖς πράγματα χρήσιμα καὶ ὁμορφα ἢ ἄχρηστα καὶ βλαπτικά. Τὸ δῶμα αὐτὸ λοιπὸν γεμίζει καὶ ἔτσι δημιουργεῖται μιὰ δυσκολία, μιὰ δυσφορία, εἰδικὰ ὅταν ἐντὸς τοῦ χώρου αὐτοῦ ἔχουμε βάλει πράγματα που σαπίζουν καὶ μολύνουν.

Ἡ συγχώρεση εἶναι ἡ δυνατότητα τῆς ψυχῆς μας νὰ βρεῖ πάλι τὴν εὐρυχωρίαν της. Νὰ πεταχτεῖ ὅ,τι βλαπτικὸ καὶ ἐπιζήμιον καὶ νὰ τακτοποιηθεῖ ὅ,τι χρήσιμον καὶ σωτήριο. Αὐτὸ τὸ συγύρισμα ἐνεργεῖ ὁ Χριστὸς μέσα σὲ κάθε ψυχὴ ποὺ προσέρχεται σὲ Ἐκεῖνον γιὰ νὰ καθαρθεῖ καὶ νὰ καλλωπιστεῖ.

Ἡ πορεία μας πρὸς τὴ μετάνοια πραγματώνεται τελικὰ μέσα στὸ Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως, στὸ πετραχήλι ἐνὸς πνευματικοῦ Πατέρα.

Ἐκεῖ θὰ κάνουμε τὸ πρῶτον βῆμα τῆς μετάνοιας, ἀκούγοντας τὴ συνείδησίν μας, δεχόμενοι τὸ λόγο καὶ τὸ νόμον τοῦ Θεοῦ ὁμολογώντας τὴν ἁμαρτίαν μας ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ.

Ἐκεῖ θὰ προχωρήσουμε στὸ δεύτερον βῆμα τῆς μετάνοιας στρέφοντας τὸ θέλημά μας ἀπὸ τὰ πάθη πρὸς τὶς ἀρετές, δεχόμενοι τοὺς λόγους, τὶς παρακλήσεις, τὶς συμβουλὲς ποὺ ὁ Πνευματικὸς θὰ μᾶς ἀπευθύνει.

Ἐκεῖ θὰ ὁλοκληρώσουμε τὸ τρίτον βῆμα τῆς μετάνοιας λαμβάνοντας τὴ συγχώρεσιν ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὴ θεραπείαν διὰ τῶν κανόνων καὶ τῶν ἐπιτιμιῶν ποὺ θὰ κλείσουν τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς μας ὁριστικά.

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Θερμὰ σᾶς παρακαλῶ νὰ τολμήσετε νὰ διαβεῖτε τοῦτο τὸ δρόμον τῆς μετάνοιας που μπροστά σας ἀνοίγει ἡ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. Νὰ παραστεῖτε στὶς ἀκολουθίες τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ποὺ θέτουν τὴν μετάνοιαν στὸ κέντρο τῆς συνάξεώς μας. Τὰ ἐκκλησιαστικὰ γράμματα τῶν ἡμερῶν εἶναι σίγουρον πὼς θὰ σᾶς ἐμπνεύσουν καὶ θὰ στερεώσουν τὴν ἀπόφασίν σας νὰ ἀγωνιστεῖτε ἐναντίον τῶν παθῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν σας. Νὰ καταφύγετε στοὺς Πνευματικούς σας χωρὶς ἐνδοιασμοὺς καὶ ντροπές. Μὲ εἰλικρίνεια καὶ ταπείνωση νὰ πορευτεῖτε πρὸς τὴν

μετάνοια. Τότε ἡ Χάρις καὶ ἡ Εὐλογία τοῦ Θεοῦ θα ἀγγίξουν τὶς ψυχές σας καὶ θὰ κατευθυνθοῦν καὶ πρὸς τὸν ταλαίπωρο καὶ βασανισμένο κόσμον ποὺ στὰ πρόσωπά σας θὰ δεῖ ὅτι ἡ μετάνοια εἶναι ἡ μόνη διέξοδος καὶ ἐλπίδα.

Καλὸ ἀγῶνα! Εὐλογημένη καὶ καρποφόρα νὰ εἶναι γιὰ ὅλους τούτη ἡ Μεγάλῃ Σαρακοστή!

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΑΣ

+ ὁ Πειραιῶς ΣΕΡΑΦΕΙΜ